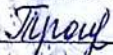


«Келісемін»

Абай облысы білім басқармасының
«Жарма ауданы білім бөлімі» ММ
әдістемелік кабинет меңгерушісі


А.Траиспаева

«18» 09. 2025ж



М.Е.Бейсембасва

«08» 09. 2025ж

**Абай облысы білім басқармасының
Жарма ауданы білім бөлімінің
«Абай атындағы мектеп-балабақша кешені»
коммуналдық мемлекеттік мекемесі
2025-2026 оқу жылына арналған
Жаһандық құзыреттілік
вариативті компонент
5-11 сынып**

Пән мұғалімі: Жумукбаева К.С

Түсінік хат

Жаңартылған оқу бағдарламасының негізінде «Жаһандық құзыреттер» курсы бойынша 5 сыныпқа арналған тақырыптық-күнтізбелік жоспары «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы, Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы (2022 жылғы 12 тамыздағы №365 бұйрығымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген), Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі №115 бұйрығымен бекітілген Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары (Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі №399 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы 2022 жылғы 21 қарашадағы №467 бұйрығы)), «Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нысандағы тізбесін бекіту туралы» 2022 жылғы 21 маусымдағы №291 бұйрығы, «Білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі №130 бұйрығы (ҚР БҒМ 2022 жылғы 27 тамыздағы №382 бұйрығымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін), Орта білім беру ұйымдарында 2022-2023 оқу жылының басталуын, ұзақтығын және каникул кезеңдерін айқындау туралы» ҚР БҒМ 2022 жылғы 12 тамыздағы №363 бұйрығы, «Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың 2022-2023 оқу жылындағы ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хаты басшылыққа алынды.

«Жаһандық құзыреттер» курсы білім алушылардың құндылық бағдарларын, коммуникативтік дағдыларын, әдеп нормалары мен мінез-құлық қызығарымын қалыптастыруға ықпал етеді.

Курстың мақсаты: бәсекеге қабілетті, мінез-құлық мәдениетінің стандартына сәйкес келетін және жаһандық құзыреттерге ие тұлғаны қалыптастыру.

Курстың міндеттері:

- 1) білім алушылардың азаматтық ұстанымын және өз елінің мүддесіне қызмет етуге дайындығын қалыптастыру;
- 2) білім алушылардың жеке қасиеттерін дамыту: адалдық, әдептілік, ізгі ниет, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік;
- 3) білім алушыларда медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық дағдыларын қалыптастыру;
- 4) салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыру;
- 5) экологиялық мәдениетті дамыту;
- 6) қоғам өміріндегі діннің ролі туралы түсінік қалыптастыру.

Күнтізбелік-тақырыптық жоспар

Жаһандық құзыреттер курсы 5-сыныбы

Аптасына: 0,5 сағат, барлығы: 18 сағат

№	Юнит	Сабақтардың тақырыбы	Күтілетін нәтижелер (соңғы өнім)	Сағат саны	Мерзімі	Ескерту
1	Этика және әдеп	Барлығы сәлемдесуден басталады. Мен достарымның ортасындамын	Ситуациялық есептерді шешу. Бейнероликтерді дайындау	1		
2		Мен өз әрекеттерім үшін жауаптымын. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйренеміз		1		
3		Дастархан басындағы әдеп. Дастархан жаю. Қоғамдық көлікте, театрда, кинотеатрда, мұражайда өзінді қалай ұстау керек		1		
4	Азаматтық және патриотизм	Отбасындағы өзара сыйластық	Әлеуметтік жоба «Өзімді құрметтеу - басқаларды құрметтеу» психикалық картасы Ситуациялық есептерді шешу	1		
5		Мен өз Отанымды мақтан тұтамын! Өз Отанымды мақтан тұтамын!		1		
6		Түрлі көзқарас-біртұтас ұлт		1		
7	Медиасауаттылық және ақпараттық сауаттылық	Әлеуметтік желі дегеніміз не Әлеуметтік желідегі менің ақшауым	Жоба. Зерттеу жұмысы. Ақшау жасау. Постерлер жасау. Конкурстар. Диаграммаларды, инфографиканы құру. Ситуациялық есептерді шешу	1		
8		Алғашқы ақша және олардың функциялары қалай пайдаланды?		1		
9		Адам еңбегі қалай бағаланады		1		
10		Отбасының кірістері мен шығыстары неден тұрады		1		
11		Қалта ақшасын қалай басқаруға болады		1		
12	Өмір сүру қауіпсіздігі	Үй, аула, мектептегі қауіпсіздік	Жоба «Үйде жалғыз: қауіпсіз болу» рөлдік ойындары, «Қалай көмек сұрауға болады» Ситуациялық есептерді шешу	1		
13		Отпен ойнама. Менің қауіпсіздігім менің қолымда!		1		
14		Менің денсаулығым маған байланысты		1		
15		Жолаушының көлікте өзін ұстау тәртібі		1		
16	Экологиялық мәдениет	Жер – біздің ортақ үйіміз Менің айналадағы әлем	Жоба Акцияның экологиялық тәсілі Ақпараттық буклеттерді әзірлеу «Табиғат – жаратушының бізге берген сыйы» тақырыбындағы суреттер байқауы	1		
17		Біз таза аулада тұрамыз		1		
18		Табиғаттағы іс-әрекет ережелері. Қауіпсіз демалыс		1		

Күнізбенік-тақырыптық жоспар

Жаһандық құзыреттер курсы 6-сыныбы
Екі аптада бір рет, оқу жылында 18 сағат

№	Юнит	Сабақтың тақырыбы	Күтілетін тәжіриже	Сағат саны	Мерзімі	Ескерт у
1	Этика және әдеп	Мен және менің құрдастарым Шешім қабылдаймыз	Жоба Бүклеттер дайындау Жардаптық есептер	1		
2		Уақытты бағалауды үйренеміз Біз эмоциямызды басқара аламыз		1		
3	Азаматтық және патриотизм	Буллинг деген не?	Жоба «Менің кейіпкерім» сұхбаты Бейнероликтер дайындау Зерттеу жұмысы Ситуациялық есептерді шешу Рөлдік ойындар Схемаларды құру Нұсқаулықтарды әзірлеу Рөлдік ойындар	1		
4		Мен үшін Отан деген не?		1		
5		Туған жерге деген махаббат		1		
6		Туғанхалқы мен Отандагеденаладалдық		1		
7	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық	Интернеттеқарым-қатынасжасауережесі	Жоба Граффити/суреттер/сторибордтар жасау Жардаптық есептерді шешу Рөлдік ойындар	1		
8		Меніңцифрлықкізім		1		
9		Еңбекақы төлеу неге байланысты?		1		
10		Отбасының міндетті және міндетті емес шығындары		1		
11	Өмір сүру қауіпсіздігі	Ірі сатып алуларды қалай жасауға болады?	Жоба Граффити/суреттер/сторибордтар жасау Жардаптық есептерді шешу Рөлдік ойындар	1		
12		Отбасы бюджеті дегеніміз не?		1		
13		Меніңүйеқайтаржолым		1		
14		Құтқару қызметі Абайланғыз, күдікті заттар!		1		
15	Экологиялық мәдениет	Денсаулық пен сұлулыққұпияларынемесе гигиена не үшінқажет?	Туристік маршрутты жасау «Менің арманымының бағыты» жобасы Саяхатшыларкубынқұру Комикс саймасы, аниме. Экологиялықрейд және рельеф картасынжасау. «Адам жонетабигат» тақырыбынаделенгелекүстел өткізу Табиғиматериалданколөнербұйымдарынжасау	1		
16		Үй-жайлардағы қауіпсіз жүріс-тұрыс қағидалары		1		
17		Туғанөлкеніңсұлулығы, Адам – табиғаттыңбірбөлігі		1		
18		Экологиялықсаяхат Адам табиғатқа неліктен жауапсыз қарайды? Жануарларға мейірімді қарау		1		

Түсінік хат

Жанартылған оқу бағдарламасының негізінде «Жаһандық құзыреттер» курсы бойынша 7 сыныпқа арналған тақырыптық-күнтізбелік жоспары «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы, Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы (2022 жылғы 12 тамыздағы №365 бұйрығымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген), Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі №115 бұйрығымен бекітілген Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары (Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі №399 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы 2022 жылғы 21 қарашадағы №467 бұйрығы), «Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нысандағы тізбесін бекіту туралы» 2022 жылғы 21 маусымдағы №291 бұйрығы, «Білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі №130 бұйрығы (ҚР БҒМ 2022 жылғы 27 тамыздағы №382 бұйрығымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген), Орта білім беру ұйымдарында 2022-2023 оқу жылының басталуын, ұзақтығын және каникул кезеңдерін айқындау туралы» ҚР БҒМ 2022 жылғы 12 тамыздағы №363 бұйрығы, «Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың 2022-2023 оқу жылындағы ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хаты басшылыққа алынды.

«Жаһандық құзыреттер» курсы білім алушылардың құндылық бағдарларын, коммуникативтік дағдыларын, әдеп нормалары мен мінез-құлықтарының қалыптасуына ықпал етеді.

Курстың мақсаты: бәсекегеабілетті, мінез-құлық мәдениетінің стандартына сәйкес келетін және жаһандық құзыреттерге ие тұлғанықалыптастыру.

Курстың міндеттері:

- 1) білім алушылардың азаматтық ұстанымын және өз елінің мүддесіне қызмет етуге дайындығын қалыптастыру;
- 2) білім алушылардың жеке қасиеттерін дамыту: адалдық, әдептілік, ізгіниет, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік;
- 3) білім алушыларда медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылықтарды қалыптастыру;
- 4) салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыру;
- 5) экологиялық мәдениетті дамыту;
- 6) қоғам өміріндегі діннің ролі туралы түсінік қалыптастыру.

16	Экологиялық мәдениет	Менің өлкемнің елімінін экологиясы	«Табиғатпен бірлікте қалай өмір сүру керек» тақырыбындағы шығарма «Біздің экология» фотожурналы «Табиғатты қорғайық!» тақырыбына презентация Экологиялық акциялар	1		
17		Табиғатпен бірлікте қалай өмір сүруге болады?		1		
18		Экологиялық тәуекелдер Табиғатты қалай қорғауға болады? «Көміртегі ізі»: қауіп-қатерлерді қалай азайтуға болады?		1		

Күнтізбелік-тақырыптық жоспар

Жаһандық құзыреттер курсы 7-сыныбы

Екі аптада бір рет, оқу жылында 18 сағат

№	Юнит	Сабақ тақырыбы	Күтілетін нәтиже	Сағат саны	Мерзімі	Ескерту
1	Этика және әдеп	Сыпайы сөйлейміз. Рухни сапа-адам өміріндегі басты қасиет	Бейнеролик дайындау Жоба	1		
2		Кемшіліктермен жұмыс істеу-кемелдікке апаратын жол. Басқаларға қуаныш сыйлау үшін жақсылық жасау.	Жағдаяттық есептерді шешу	1		
3		Зорлық-зомбылықты болдырмау және өзіңізді қалай қорғауға болады		1		
4	Азаматтық және патриотизм	Менің мектебімнің жетістіктері	Жоба	1		
5		Өзге тілдің бәрін сүй, өз тіліңді құрметте! Өз елін танымал еткен тұлғалар	Зерттеу жұмысы «Еліміздің мақтанышы»	1		
6		Тарих беттерінен	бейнеролигін дайындау	1		
7	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық	Медиакеңістікте және көпшілік алдында сөз сөйлеу	Зерттеу жұмысы Жағдаяттық есептерді шешу	1		
8		Телефон алаяқтары: не істеу керек?		1		
9		Подкаст. Байланыстың заманауи әдістері. Жеке табысты қалай тиімді басқаруға болады	Рөлдік ойындар Схемаларды құру Рөлдік ойындар	1		
10		Отбасы бюджетін қалай жоспарлауға және үнемдеуге болады Отбасының қаржылық мақсаттары. Ақша жинақтары қалай құрылады?	Конкурс	1		
11		Банк кредиттері Отбасының қаржылық қауіпсіздік тірегі		1		
12	Өмір сүру қауіпсіздігі	Табиғаттағы қауіпсіздік	Зерттеу жұмысы	1		
13		Табиғи апаттар кезіндегі іс-қимыл ережелері	Жағдаяттық есептерді шешу	1		
14		Техниканы қауіпсіз пайдалану	Бейнеролик түсіру	1		
15		Мен не жеймін? Азық-түлік қауіпсіздігі. Қауіп туралы дабылды қалай беруге болады?	Табиғаттағы қауіпсіздік жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу	1		

Күнтізбелік-тақырыптық жоспар

Жаһандық құзыреттер курсы 8-сыныбы

Екі аптада бір рет, оқу жылында 18 сағат

№	Юнит	Сабақтардың тақырыбы	Күтілетін нәтижелер	Сағат саны	Мерзімі	Ескерту
1	Этика және әдеп	Қазақ халқының дәстүрі ретінде ұрпақтар арасындағы қарым-қатынас этикасы	Бейнеролик дайындау Рөлдік ойын	1		
2		Отбасылық құндылықтар: әкем, анам және мен - тату отбасымыз Адалдық пен әділеттілік – өмірдің ұстанымдары	Жағдаяттық есептерді шешу Ардагерлермен кездесу	1		
3		Академиялық адалдық Саяхат этикасы: біз өз елімізді таныстырамыз		1		
4	Азаматтық және патриотизм	Біз-біртұтас халықпыз!	Әлеуметтік жоба	1		
5		Отаныма арналады	«Жақынына жанашыр бол»	1		
6		Елім – менің жүрегімде!	қайырымдылық челленджі Бейнеролик дайындау	1		
7	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық	Бейне хостинг не үшін қолданылады? Жалған танымалдық	Зерттеу жұмысы Жағдаяттық есептерді шешу	1		
8		Отбасы кірістері. Жинақтау және олардың түрлері	Рөлдік ойындар Схемаларды құру	1		
9		Отбасылық шығындар. Тұрғын үй несиесі. Ипотека	Конкурс	1		
10		Жоспарсыз сатып алу. Отбасы бюджетін жүргізу ережесі		1		
11	Өмір сүру қауіпсіздігі	Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік	Зерттеу жұмысы Жағдаяттық есептерді шешу	1		
12		Жауапты іс-әрекет және инфекцияның алдын-алу	Шешу Стартаптар	1		
13		Жеке басына қол сұқпаушылық құқығы		1		
14		Зорлық-зомбылыққа жол жоқ!		1		
15		Алғашқы көмек көрсету ережелері		1		
16	Экологиялық мәдени	Табиғатқа деген сүйіспеншілік	Стартаптар	1		

17.	ет	Болашақтажерқандайболуыкерек?	Дөңгелекүстел	1		
18		Қоршаған ортаға зиян келтіргені үшін жауапкершілік	(ОлжасСүлейменовтың«Бөлітіріктер» поэмасынталқылау) Зерттеу жұмысы Аргументтік эссе «Табиғатты қорғау біздіңқолымызда!»экологиялық акциясы	1		

Жанартылған оқу бағдарламасының негізінде «Жаһандық құзыреттер» курсы бойынша 9 сыныпқа арналған тақырыптық-күнтізбелік жоспары «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы, Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы (2022 жылғы 12 тамыздағы №365 бұйрығымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген), Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі №115 бұйрығымен бекітілген Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары (Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі №399 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы 2022 жылғы 21 қарашадағы №467 бұйрығы), «Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нысандағы тізбесін бекіту туралы» 2022 жылғы 21 маусымдағы №291 бұйрығы, «Білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі №130 бұйрығы (ҚР БҒМ 2022 жылғы 27 тамыздағы №382 бұйрығымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген), Орта білім беру ұйымдарында 2022-2023 оқу жылының басталуын, ұзақтығын және каникул кезеңдерін айқындау туралы» ҚР БҒМ 2022 жылғы 12 тамыздағы №363 бұйрығы, «Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың 2022-2023 оқу жылындағы ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хаты басшылыққа алынды.

«Жаһандық құзыреттер» курсы білім алушылардың құндылық бағдарларын, коммуникативтік дағдыларын, әдеп нормалары мен мінез-құлықтарының қалыптасуына ықпал етеді.

Курстың мақсаты: бәсекеге қабілетті, мінез-құлық мәдениетінің стандартына сәйкес келетін және жаһандық құзыреттерге ие тұлғаны қалыптастыру.

Курстың міндеттері:

- 1) білім алушылардың азаматтық ұстанымын және өз елінің мүддесіне қызмет етуге дайындығын қалыптастыру;
- 2) білім алушылардың жеке қасиеттерін дамыту: адаптық, әдептілік, ізгіниет, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік;
- 3) білім алушыларда медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық дағдыларын қалыптастыру;
- 4) салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыру;
- 5) экологиялық мәдениетті дамыту;
- 6) қоғам өміріндегі діннің рөлі туралы түсінік қалыптастыру.

Күтізбелік-тақырыптық жоспар

Жаһандық құзыреттер курсы 9-сыныбы

Аптасына: 1 сағат, барлығы: 34 сағат

№	Юнит	Сабақтардың тақырыбы	Күтілетін нәтижелер (сонғы нәтиже)	Сағат саны	Мерзімі	Ескерту
1	Этика және өнер	Еңбек мәдениеті	Әлеуметтік жобалар Брифингтер Жобаларды қорғау Бейне дайындау Инфографика Жоба Жағдаяттық есептерді шешу Флешмоб. Акциялар	1		
2		Ел игілігіне еңбек ет		1		
3		Қарым-қатынас мәдениеті және әдеп		1		
4		Сыбайлас жемқорлыққа нәтижелік тәсілділік		1		
5		Өзіңнен есеп алу: жасағандарым пайдалы болды ма?		1		
6	Азаматтық және патриотизм	Өзіңді өзіндей сыйла	Жоба Жағдаяттық есептерді шешу Флешмоб. Акциялар	1		
7		Әлеуметтік жауапкершілік		1		
8		Ертеңгі жастар қандай болмақ?		1		
9		Ынтымағы жарасқан ел		1		
10	Медиа сауаттылық және ақпараттық сауаттылық	Әлеуметтік желілердегі блогерлер. Кибербуллинг	TEDx өткізу Жоба Рөлдік ойындар Стартаптар	1		
11		Белсенді және пассивті кірістер		1		
12		Отбасылық бюджеттің түрлері		1		
13		Отбасы бюджетін жоспарлау		1		
14		Жинақтарды қалай сақтауға болады		1		
15	Өмір сүру қауіпсіздігі	Қаржы пирамидасы	Зерттеу жұмысы Ситуациялық есептерді шешу Рөлдік ойындар Схемаларды құру Конкурс Бейнероликтер дайындау Пікірталас алаңы	1		
16		Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда нені білу маңызды?		1		
17		Төтенше жағдайларда өзіме және басқаларға қалай көмектесе аламын?		1		
18		Өмір мен денсаулыққа қауіпті жағдайлардан қалай шығуға болады?		1		
19	Экологиялық мәдениет	Жаман әдеттердің алдын алу	Экологиялық акциялар «Ыз табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз?» тақырыбындағы брифинг «Болашақ жер» Эссе Жобаларды қорғау Мақұлатура жинау және қайталама	1		
20		Табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз?		1		
21		Экологиялық тұрақтылық		1		
22		Апаттар мен табиғи апаттардың қоршаған ортаға әсері		1		
23		Таза экологияға құқылымыз		1		
		Табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз?		1		

			шікізатты бөлек жинау «Табиғат дәлсіздіктерге шыдамайды және қателіктерді көшірмейді» тақырыбындағы бейнеролик			
24	Зайырлылық және дінтану негіздері	Зайырлы мемлекет және дін	Жоба Жағдаяттық есептерді шешу Тесттер	1		
25		Діннің шығу тегі мен маңызы, оның әлеуметтік мақсаты мен жіктелуі		1		
26		Діннің құрылымы мен қызметі		1		
27		Діннің шығу тегі мен тарихи формалары		1		
28		Ежелгі наным жүйесі, ұлттық және дәстүрлі діндер		1		
29		Буддизмнің діни ілімінің негіздері		1		
30		Христиандықтың діни сенімінің негіздері		1		
31		Ислам дінінің негіздері. Қазақстан жеріндегі ислам		1		
32		Ислам мәдениеті. Қазақстан аумағындағы діни ұйымдардың қызметі		1		
33		Жалған діни ұйымдар мен ағымдар туралы түсінік		1		
34		Қазақстанның бейбітшілік және дінаралық келісім саласындағы саясаты		1		

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 10-11 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-сыныбына арналған «Жаһандық құзыреттіліктер» жалпылама курсы.

Курстың мақсаты: білім алушыларда жергілікті және жаһандық проблемалардың өзара байланыстылығы мен өзара тәуелділігін, мәдениетаралық өзара іс-қимыл мәселелерін түсінуді, әртүрлі көзқарастар мен дүниетанымдарды түсінуді және бағалауды, бірегей білім мен идеяларды құру дағдыларын қалыптастыру.

Оқу курсы мазмұнының бағдарламасы білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып әзірленген бес бөлімнен тұрады.

Бірінші бөлімде білім алушылар жаһандық мәселелер, мәдениетаралық қатынастар, әлеуметтік қатынастардың әртүрлі модельдерінің маңыздылығы туралы білімдерін тереңдетеді, жобалық жұмыстың тақырыптары мен мақсаттарын, қажетті акпарат көздерін іздеу, акпаратты талдау және жинау әдістерін анықтайды. Білім алушылар жоба нәтижелерін бағалау рәсімдері мен критерийлерін белгілейді.

Екінші бөлімде «Жергілікті, жаһандық және мәдени маңызы бар кейбір мәселелерді зерделеу» бойынша білім алушыларға зерттеу және жобалау жұмыстарын жүргізу үшін тақырыпты тандауда еркіндік беріледі, халықаралық және жергілікті көздерге шолу жасалады.

Үшінші бөлімде «Әр түрлі дүниетанымдар мен көзқарастарды түсінуге және құрметтеу» бойынша кіретін тақырыптар: «Дүниетанымды түсінуге», «Басқа адамның көзқарасын қабылдау қабылеті», «Басқа мәдениеттерді ұстанатын адамдарға құрмет», «Толеранттылық: бір-бірімізді түсінуді үйрену», «Жобалық жұмыс. Зерттеу».

Төртінші бөлім «Білім алушылардың мәдениеттері арасындағы ашық және өзара тиімді әрекеттерге қатысу» білім алушылардың өзіндік ерекшелігі мен мәдениеттердің алуан түрлілігін түсінуге қалыптастыруға, әртүрлі мәдениеттердің құндылықтар жүйесімен танысуға, мәдениетаралық коммуникация дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Бесінші бөлім ұжымдық ал-ауқат пен тұрақты дамудың маңыздылығына, жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу қажеттілігіне арналған.

11-сыныпқа арналған «Жаһандық құзыреттілер» курсы «Бизнес және кәсіпкерлік негіздері» және «Қаржылық сауаттылық» екі юнитінен тұрады.

«Жаһандық құзыреттілер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:
10-11 сыныптарда – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының ұзақ мерзімді жоспары

10-сынып

Тақырыбы		Сағат	Оқу мақсаттары. Білім алушылар:
1-бөлім. Жаһандық құзыреттіліктер			
1	Жаһандық құзыреттіліктер дегеніміз не	1	- жаһандық мәселені зерттеу үшін зерттеу тақырыптары мен мақсаттарын анықтау;
2	Жаһандық құзыреттіліктердің маңыздылығы	1	- жаһандық мәселелер бойынша көзқарастарды анықтау, сипаттау және сыни салыстыру;
3	Жаһандық құзыреттіліктерді дамыту жолдары	1	- дәлелге немесе проблемаға қатысты ақпарат пен дәлелдемелерді таңдау;
4	Жобалау жұмысы. Дайындық және жоспарлау	1	- бағамалы көзқарастарды қарастыру және талқылау.
2-бөлім. Жергілікті, жаһандық және мәдени маңызы мәселелерді зерттеу			
5	Жаһандық проблемалардың түрлері	1	- дәлелге немесе проблемаға қатысты ақпарат пен дәлелдемелерді таңдау;
6	Әлеуметтік мәселелер	1	- дереккөздердің күшті және әлсіз жақтарын бағалау;
7	Әлеуметтік теңсіздік жаһандық проблема ретінде	1	- жаһандық мәселе бойынша өз көзқарасыңызды және оның қалай дамығанын сипаттау;
8	Әлеуметтік теңсіздік. Себептері	1	- дәлелдерді, себептер мен мәлімдемелерді растау үшін дәлелдемелерді зерттеу және талдау.
9	Әлеуметтік теңсіздікті жеңу жолдары		
10	Қақтығыстар. Ұғымы. Түрлері		
11	Жанжалдарды шешу жолдары	1	
12	Экологиялық мәселелер	1	
13	Климаттың өзгеруі	1	
14	Ауаның ластануы	1	
15	Судың ластануы	1	
16	Жердің ластануы	1	
17	Жобалау жұмысы. Зерттеу	2	
3-бөлім. Әртүрлі дүниетанымдар мен көзқарастарды түсіну және құрметтеу			
18	Дүниетанымды түсіну	1	- жаһандық мәселелер бойынша көзқарастарды анықтау, сипаттау және сыни салыстыру;
19	Басқа адамның көзқарасын қабылдау мүмкіндігі	1	- бастапқы және қайталама дереккөздерден дәлелдемелерді жинау, жазу және талдау;
20	Өзге де мәдениеттерді білдіретін адамдарға құрмет көрсету	1	- өз көзқарасын негіздеу үшін себептер мен дәлелдер келтіру;
21	Төзімділік: бір-бірімізді түсінуге үйрену	1	- дәлелге немесе проблемаға қатысты ақпарат пен дәлелдемелерді
22	Жобалау жұмысы. Зерттеу	2	

тандау;
- дереккөздерге сілтеме жабау және библиографиялық тізімді дұрыс құру.

4-бөлім. Мәдениеттер арасындағы ашық және тиімді өзара іс-қимылға қатысу

23	Мәдени сәйкестікті қалыптастыру	1	- дәлелдердің, мәлімдемелердің, себептер мен дәлелдемелердің негізгі элементтерін анықтау және бағалау;
24	Өзің, мәдениетін және басқа мәдениеттерді тану және қабылдау	1	- бастапқы және қайталама дәлелдемелердің әртүрлі түрлерінің күшті және әлсіз жақтарын анықтау және бағалау;
25	Әр түрлі мәдениеттердің құндылықтар жүйесі	1	- дереккөздерге сілтеме жасау және библиографиялық тізімді дұрыс құру;
26	Мәдениетаралық коммуникация	1	- құрылымды сақтай отырып, ақпарат пен дәлелдемелер ұсыну;
27	Мәдениетаралық коммуникациядағы стереотиптер	1	- одан әрі зерттеу саласын анықтау (жетілдіруді ұсыну)
28	Жобалау жұмысы. Қорытынды	2	

5-бөлім. Ұжымдық игілікке жәрдемдесу және тұрақты даму

29	Ұжымдық ал-ауқат пен тұрақты дамудың маңыздылығы	1	- аргументтің немесе тұжырымының салдарын/ әсерін анықтау және бағалау;
30	Жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу	1	- өз көзқарасын негіздеу үшін себептер мен дәлелдер келтіру; - презентацияның әртүрлі формаларын қолдана отырып, жаһандық көзқарастарды ұсыну;
31	Жаһандық азаматтық	1	- құрылымды сақтай отырып, ақпарат пен дәлелдемелер ұсыну
		2	
32	Жобалау жұмысы	34 сағат	

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының ұзақ мерзімді жоспары

11-сынып

Бөлім	Тақырыбы	Сағат саны	Уақыты	Білім алушының білім нәтижесі
Юнит 1. Кәсіпкерлік және бизнес негіздері				
1.1 Кәсіпкерлік негіздері	1.1.1 Кәсіпкерлікке кіріспе	1	Жоспарлы экономиканы нарықтық экономикаға трансформациялаудың жалпы траекториясын түсінеді Нарықтық экономика негіздерін біледі. Экономика саласындағы оқиғалар мен құбылыстарды талдай және сыни бағалай алады. Тақырып аясында зерттелген терминдер мен ұғымдарды қолдана алады.	
	1.1.2 Нарықтың жұмыс істеу тетіктері	1	Нарықтың жұмыс істеуінің негізгі тетіктерін түсінеді. Нарықтық қатынастардың заңдары мен ережелерін біледі. Алған білімдерін түсіндіре алады. Алған білімдерін тәжірибеде қолданады.	
	1.1.3 Нарықтық тепе-теңдік	1	Нарықтық тепе-теңдікке қол жеткізу шарттарын түсінеді. Нарықтық тепе-теңдік шарттары туралы біледі. Олар нарықтық тепе-теңдік жағдайларына қатысты өз ұстанымдарын білдіре алады. Тапсырмадағы сұрақтарға жауап беру барысында пәндік терминологияны қолданады.	
	1.1.4 Табысты кәсіпкердің дағдылары	1	Табысты кәсіпкерлік қызмет үшін қандай дағдылар қажет екенін түсінеді. Табысты кәсіпкердің дағдыларын қалай қалыптастыру керектігін біледі. Табысты кәсіпкердің дағдыларын талдай алады. Алған білімдерін сабақ тапсырмаларының сұрақтарына жауап беру барысында қолданады.	
	1.1.5 Бизнестегі заманауи технологиялар	1	Табысты бизнес жүргізу үшін заманауи технологиялардың маңыздылығын түсінеді. Заманауи бизнес-технологиялардың мүмкіндіктерін біледі. Олар бизнестегі заманауи технологиялар туралы ақпаратты іздей алады. Өз бизнес-идеяларын жүзеге асыру үшін заманауи технологиялар туралы білім негіздерін қолданады	
☐ 1.2 Қазіргі жағдайдағы кәсіпкерлік	1.2.1 Бизнес неден басталады?	1	Бизнес-жобаны құру алгоритмін түсінеді. Негізгі бизнес-процестер туралы біледі. Болашақ бизнес-процестерді модельдеуді біледі.	

		1	Жеке бизнес-идеяларды іске асыру үшін бизнес-процестер туралы білімді қолданады.
	1.2.2 Стартап-мәдениет	1	"Стартап-мәдениет" құбылысының мәнін түсінеді. Стартап-мәдениеттің пайда болу тарихын біледі. Өз стартап-идеяларын іске асыруда ақылға қонымды тәуекел қағидатын іске асыра алады. Стартап-жобаларды талқылауда тиісті терминологияны қолданады.
	1.2.3 3 Бизнес-періштелер мен инвесторлар. Ұқсастықтар мен айырмашылықтар	1	"Бизнес-періштелер" құбылысының мәнін түсінеді. Олар бизнес-періштелерінің классикалық инвесторлардан негізгі айырмашылықтарын біледі. Олар бизнес-періште және классикалық инвестор ұғымдарын салыстыру кезінде өз ұстанымдарын дәлелдей алады. Тапсырмаларды орындау барысында алған білімдерін қолдана алады.
	1.2.4 Бизнес-инкубаторлар	1	Жаңа бастаған кәсіпкерлер үшін бизнес-инкубаторлардың артықшылықтарын түсінеді. Қазақстан мен әлемдегі бизнес-инкубаторлардың негізгі тізімін біледі. Инкубатор мен бизнес-инкубатор арасында ұқсастықтар жасай алады. Өмірдің түрлі салаларында бизнес-инкубаторлардың жұмыс істеу принциптерін қолданады
	1.2.5 Қазіргі жағдайда бәсекелестікті дамыту	1	Бизнесстері және жалпы өмірлері бәсекелестіктің пайдасын түсінеді. Табысты бәсекелестік күрес тәсілдерін біледі. Жеке өсу үшін бәсекелестік ортаны қолдана алады. Алынған білімді жеке бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін қолданады
1.3 Маркетинг	1.3.1 Маркетингке кіріспе	1	"Маркетинг" ұғымының мәнін түсінеді. Маркетингтің негізгі заңдарын біледі. Өз бизнес-идеялары мен жобаларын іске асыру үшін маркетингтік әрекеттерді қолдана алады. Маркетингтік стратегияларды қолданады.
	1.3.2 Диджитал-маркетинг	1	Маркетингті классикалықтан сандыққа ауыстыру процесінің заңдылығын түсінеді. Сандық маркетингтің негізгі құралдарын біледі. "Диджитал-маркетинг" ұғымының мәнін түсіндіре алады. Агрессивті сандық маркетингтен қорғау әдістерін қолданады.
	1.3.3 Маркетингтік	1	Маркетингтік соғыстардың мәні мен себептерін түсінеді.

1.4 Қаржылық жоспарлау және модельдеу	сатыстар		Маркетингтік сатыстардың негізгі стратегияларын біледі. Өз бизнес-жобаларын іске асыруда маркетингтік стратегия туралы білімді қолдана алады.
	1.3.4 SWOT талдау- маркетингтік жоспарлау құралы	1	Алынған білімді маркетингтік сатыстардың салдарынан қорғану үшін қолданады. "SWOT-талдау" құралының мәнін түсінеді. SWOT талдауы қалай жасалатынын біледі. SWOT талдау деректерін талдай алады және олардың негізінде қорытынды жасай алады. Жеке бизнес-жобаларды іске асыруда SWOT-талдауды қолдана алады.
	1.3.5 Бренд қосымша құндылық ретінде	1	Брендтің бизнес-тегі маңыздылығын түсінеді. Өнімінің немесе қызметтің бағасын қалыптастырудағы брендтің рөлін біледі. Брендтің белгілерін тізімдей алады. Жеке шығындарды басқарудағы брендтің рөлі туралы білімді қолданады.
	1.4.1 Қаржы моделі және оны құру әдістері	1	Жеке бизнес-тегі құру үшін қаржылық модельдің маңыздылығын түсінеді. Қаржы моделін құру алгоритмдерін біледі. Қаржы моделінің негізгі көрсеткіштерін талдай алады. Қаржы моделін құру дағдыларын қолданады.
	1.4.2 Бюджеттеу	1	"Бюджеттеу" терминінің мағынасын түсінеді. Бюджет ережелерін біледі. "Бюджеттеу" ұғымын түсіндіре алады. Өмірлік жағдайларда бюджеттеу дағдыларын қолданады.
1.4.3 Баға саясаты		1	Баға саясатын қалыптастыру принциптерін түсінеді. Бизнес үшін баға саясатының экономикалық әсерін біледі. Баға саясатын қалыптастыруға әсер ететін факторларды тізімдей алады. Тауарлар мен қызметтердің құнын түсіндіру үшін баға саясаты туралы білімді қолданады.
	1.4.4 Шығындарды басқару	1	Шығындарды басқарудың негізгі принциптерін түсінеді. Бизнес-тегі шығындарды сауатты басқарудың рөлін біледі. Шығындарды басқару Ережелері туралы сөйлесе алады. Өмірлік жағдайларда шығындарды басқару туралы білімді қолданады.
	1.4.5 Таза пайда және дивидендтер	1	Пайда мен таза пайда арасындағы айырмашылықты түсінеді. Таза пайданы есептеу алгоритмін біледі. Пайда мен таза пайда арасындағы айырмашылықты талдай алады.

Юнит 2. Қаржы сауаттылығы

2.1 Жеке кірістерді басқару	2.1.1 Жеке табыс түрлері	1	Жеке кіріс түрлері бойынша бөлу принципін түсінеді. Жеке табыстың қандай түрлері бар екенін біледі. Тақырыпты талқылау барысында пендік терминологияны қолдана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.2 Жеке табысты арттыру стратегиясы	1	Жеке табысты арттыру философиясын түсінеді. Жеке табысты арттыру жолдарын біледі. Жеке табысты арттыру стратегиясын жасай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.3 Отбасы бюджетіндегі белсенді табыстың рөлі	1	"Белсенді табыс" ұғымының мәнін түсінеді. Белсенді табыс алу тәсілдерін біледі. Белсенді кірісті құрайтын ақшаны тиімді басқара алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.4 Пассивті кірісті қалай құруға болады	1	Отбасы бюджетіндегі пассивті табыстың мәнін түсінеді. Пассивті кіріс көздерін құру алгоритмін біледі. Белсенді және пассивті кіріс арасындағы айырмашылықтарды түсіндіре алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.1 Жеке қаражатты тиімді пайдалану	1	Қаржылық байлыққа қол жеткізу үшін жеке қаражатты тиімді пайдалану дағдыларының мәнін түсінеді. Жеке қаражатты тиімді пайдаланудың негізгі ережелерін біледі. Қалтадағы ақшаны тиімді пайдалана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
2.2 Жеке шығындарды басқару	2.2.2 Ірі сатып алулар	1	Қандай сатып алулар үлкен деп санайтынын түсінеді. Ірі сатып алулар үшін қор жинау алгоритмдерін біледі. Ірі сатып алуды жоспарлай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.3 Эмоционалды сатып алу	1	"Ірі сатып алулар" терминінің мағынасын түсінеді. Эмоционалды сатып арудан қорғау әдістерін біледі. Ақшаны ұтымды пайдалана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.4 Банк кредиттері	1	Банктік несие деген не екенін түсінеді. Банктік қарыз беру шарттарын білеті

	Байлығы	34 сағат	Қаржылық байлыққа қалай қол жеткізуге болатынын біледі. Қаржылық байлыққа қол жеткізу жолдары туралы ойлана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
--	---------	----------	--